

Uitwerking van de oplossingsrichtingen

Deel III

Uitwerking van de oplossingsrichtingen

Deze publicatie *Uitwerking van de oplossingsrichtingen* (deel III van de Innovatiebrief) gaat nader in op de oplossingsrichtingen van het te voeren innovatiebeleid. Zo wordt ingegaan op de status en denkrichting van de acties die EZ voor ogen heeft.

1. Versterken van het innovatieklimaat

Kern van deze beleidslijn is: Nederland als aantrekkelijke partner om in en mee te innoveren.

O oplossingsrichtingen:

1. Intensiveren van de WBSO om private R&D te stimuleren
2. Nieuw instrument om R&D-samenwerking te stimuleren
3. Nieuwe aanpak dreigend tekort kenniswerkers

Acties	Acties nader belicht	Status
<p>1. Intensiveren van de WBSO om private R&D te stimuleren</p>	<p>De WBSO is een fiscale regeling, waarmee de overheid investeringen in speur- en ontwikkelingswerk in de private sector bevordert. Het WBSO-budget wordt met € 100 mln geïntensiveerd met name gericht op het MKB. In de WBSO zullen per 2004 de volgende wijzigingen worden doorgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verhoging van het percentage van de eerste schijf van 40% naar 42%; • Verhoging van het percentage van de tweede schijf van 13% naar 14%; • Verlenging van de omvang van de loonsom van de eerste schijf van € 90.756 naar € 120.000; • Verhogen zelfstandigenaftrek van € 5.331 tot € 11.000 en startersaftrek van € 2.666 tot € 5.500. 	<p>De wijzigingen per 2004 zijn opgenomen in het Belastingplan 2004. Aan de resterende € 50 mln. dient nog invulling te worden gegeven in overleg met het Innovatieplatform.</p>
<p>2. Nieuw instrument om R&D-samenwerking te stimuleren</p>	<p>Om R&D-samenwerking verder te stimuleren wordt één nieuw (projectmatig) samenwerkingsinstrument geïntroduceerd. Dit instrument wordt duidelijk zichtbaar en breed toegankelijk voor diverse soorten samenwerkingsprojecten in verschillende (deel-) doelgroepen. Beoordelingscriteria zijn kwaliteit, innovativiteit, duurzaamheid en economisch potentieel.</p>	<p>In de kabinetsreactie IBO is het projectmatige samenwerkingsinstrument aangekondigd, dit instrument gaat per 1 januari 2004 van start. De AMvB is inmiddels goedgekeurd door de Raad van State en Brussel.</p>

Acties	Acties nader belicht	Status
<p>3. Nieuwe aanpak dreigend tekort kenniswerkers</p>	<p>OCW, SZW en EZ zullen de analyse van de tekorten en de aanpak in concrete maatregelen (verdeeld over 7 hoofdlijnen m.b.t. onderwijs, arbeidsmarkt en migratie) aan het einde van dit jaar presenteren in een gezamenlijke nota kenniswerkers/deltaplan bèta/techniek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minder belemmeringen en financiële risico's voor bèta- en technische opleidingen, bijvoorbeeld via een bètabrugjaar voor leerlingen zonder exact profiel; • Aantrekkelijk bèta- en technisch onderwijs, met name door de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij dit onderwijs te vergroten; • Een goed imago voor R&D'ers en technici, door helden te maken van technici en wetenschappers; • Aantrekkelijke onderzoeksbanen en toponderzoeksopleidingen; • Aantrekkelijke technische beroepen via goede arbeidsvoorwaarden voor technici; • Meer mobiliteit tussen publieke kennisinstellingen en bedrijven, bijvoorbeeld in de vorm van duale promotieplaatsen en onderhoudscontracten via uitwisseling van onderzoekers; • Meer kenniswerkers uit het buitenland, waarbij de positie van Nederland in de 'battle for brains' versterkt kan worden via bijvoorbeeld een aantrekkelijkere kennisinfrastructuur. 	<p>Eind 2003: gezamenlijke nota kenniswerkers/deltaplan bèta/techniek</p>

2. Dynamiek: naar meer bedrijven die innoveren

Kern van deze beleidslijn is: meer innovatieve bedrijven zorgen voor meer dynamiek

Drie oplossingsrichtingen om te komen tot meer innovatieve bedrijvigheid:

1. Stimuleren van nieuwe innovatieve bedrijvigheid
2. Werk maken van de potentie van het MKB
3. Kennisintensieve bedrijvigheid naar Nederland halen

Acties	Acties nader belicht	Status
<p>1. Stimuleren van nieuwe bedrijvigheid</p>	<p>Eén van de manieren om innovatieve bedrijvigheid te stimuleren is het verbeteren van het technostartersklimaat. Belangrijke elementen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De oprichting van TechnoPartnerplatform (met als taken: voorlichting, doorverwijzing van en voor technostarters, monitoring van innovatief ondernemerschap en verbeteren van de samenwerking met regionale incubators); 2. Creëren van TechnoPartner pre-seed faciliteit. Het betreft laagdrempelige leningen aan (potentiële) technostarters; 3. Verbeteren van de financieringsmogelijkheden in de seed-fase. Mogelijk krijgt dit de vorm van een garantieregeling; 4. TechnoPartner businessplanwedstrijd; 5. SIT+, subsidieregeling voor technostarters ter verhoging van de kwaliteit van incubators door verbetering van o.a. de netwerken om de incubators heen; 6. Daarnaast moet gewerkt worden aan het bevorderen van een ondernemende cultuur. Hiertoe zal de aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs worden gestimuleerd, wordt bij de programmering van onderzoek gestuurd met de valorisatie daarvan en zal facility sharing worden gestimuleerd. Ook de aansluiting van het technostartersbeleid op internationale ontwikkelingen is van belang. Hierbij valt te denken aan EU-programma's als EIF en PAXIS. 	<p>Het plan 'TechnoPartner' is op hoofdlijnen uitgewerkt. TechnoPartner zal voor advies aan het Innovatieplatform worden voorgelegd.</p>

Acties	Acties nader belicht	Status
<p>2. Werk maken van de potentie van het MKB</p>	<p>Meer samenwerking voor kennisverspreiding: het kennisoverdrachtbeleid moet zich concentreren op 'het uitdagen' van MKB-bedrijven en de kennisinfrastructuur om zich meer te organiseren rondom de vertaalslag van kennis naar toepassingsmogelijkheden. Daartoe wordt het kennisoverdrachtbeleid langs 3 hoofdlijnen aangepakt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Focus op MKB-bedrijven die gemotiveerd zijn om te innoveren; 2. Stimuleren van professionele netwerken (netwerken van MKB-bedrijven en kennisaanbieders); 3. Syntens zal een grotere rol gaan spelen bij het versterken van de wisselwerking (netwerkvorming) tussen kennisaanbieders en MKB-bedrijven. 	<p>Hoofdlijnen worden momenteel uitgewerkt. Het Innovatieplatform zal daarbij worden betrokken.</p>
<p>3. Kennis intensieve bedrijvigheid naar Nederland halen</p>	<p>In samenhang gaat het om de volgende activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sterker positioneren van Nederland in het buitenland; 2. Organiseren van missies en het opzetten van netwerken op geselecteerde gebieden waar Nederland potentie heeft; 3. Extra aandacht voor de werving van buitenlandse bedrijven uit kennisintensieve sectoren. EZ zal buitenlandse kennisintensieve bedrijven die een technologisch/hoogwaardige samenwerkingspartner zoeken om hoogwaardige projecten samen uit te voeren, koppelen aan Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen; 4. Moderniseren TWA-netwerk; met name versterken van de antennefunctie en het uitbreiden van de intermediaire taak op zwaartepunten. 	<p>EZ zal medio oktober 2003 een brief aan de TK sturen.</p>

3. Benutten van innovatiekansen door focus en massa op strategische innovatiegebieden

Kern van deze beleidslijn is: keuzes maken om innovatiekansen beter te benutten

De belangrijkste oplossingsrichtingen op dit terrein zijn:

1. Scheppen van voorwaarden voor gezamenlijke kennisontwikkeling en -benutting
2. Stimuleren van programmatisch R&D-samenwerking op zwaartepunten
3. Aansluiten bij internationale kennisclusters
4. Integrale inzet bij gemaakte keuzes

Acties	Acties nader belicht	Status
<p>1. Gezamenlijke kennisontwikkeling en kennisbenutting</p> <p>Dynamisering¹</p> <p>Evaluatie brugfunctie TNO/ GTI's</p> <p>Zorgen voor actief en goed universitair kennis-exploitatiebeleid</p>	<p>Samen met OCW wordt gewerkt aan het uitwerken van de juiste stimulansen om bedrijfsleven en de kennisinfrastructuur gezamenlijk kennis te laten ontwikkelen en te benutten. Ingrediënten zijn in ieder geval:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vernieuwing ('dynamisering') in de financiering van universiteiten. Het gaat hier om de in te voeren prestatiebekostiging; - Een evaluatie van de brugfunctie van TNO en de GTI's. Het gaat om de brugfunctie tussen fundamenteel onderzoek en toepassing. Doel van de evaluatie is te beoordelen in hoeverre deze instellingen de brugfunctie adequaat vervullen. Daarbij gaat het niet alleen om het functioneren van individuele instellingen, maar ook om dat van het systeem als geheel. <p>Resultaten van universitair onderzoek kunnen een belangrijke bron voor innovatie in het bedrijfsleven vormen. Universiteiten moeten een actief beleid voeren gericht op de toepassing van de door hen ontwikkelde kennis door het bedrijfsleven. EZ zal de volgende acties ondernemen om dit te stimuleren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beleidsexperiment Octrooikosten Universiteiten; In samenwerking met de universiteiten werken EZ en OCW aan een beleidsexperiment voor de vergoeding van octrooikosten en de exploitatie van universitaire kennis. Dit moet universiteiten in staat stellen kennis met marktpotentie te beschermen en tegelijkertijd te werken aan een goed systeem om die kennis vervolgens ook te exploiteren; 	<p>WeBu 2004</p> <p>Op dit moment wordt de brugfunctie van TNO en de GTI's geëvalueerd. Medio 2004 zijn de resultaten daarvan beschikbaar. in de loop van 2004 zal het kabinet zijn standpunt bepalen. Het Innovatieplatform zal hierbij worden betrokken. Beleidsexperiment zal begin 2004 starten.</p>

¹ Zie WetenschapsBudget, eind 2003.

Acties	Acties nader belicht	Status
<p>Versterken stelsel kennisexploitatie en -verspreiding</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kennisexploitatiekaart; in samenwerking met de universiteiten en AWT wordt momenteel het complexe proces van kennisexploitatie in Nederland in beeld gebracht (incl. spin-offs, licentiegedrag universiteiten, etc.); - Expertisenetwerk Kennisexploitatie; het professionele niveau van het universitair kennisexploitatiebeleid kan verhoogd worden door een nationaal netwerk van universitaire technologieovername managers op te richten; - Introductie van een grace period in het octrooirecht; een grace period geeft onderzoekers de ruimte om na publicatie van een vinding de marktwaarde ervan af te tasten zonder de octrooirechten door deze eerdere openbaarmaking te verspelen; onder -internationaal overeen te komen- strikte voorwaarden is zo'n grace period van direct belang voor het universitaire octrooi beleid. Nederland neemt actief deel aan het internationale overleg op dit gebied. <p>Om het stelsel van intellectueel eigendom beter te laten functioneren worden de volgende acties overwogen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verlagen jaartaksen; het jaarlijks laten verlengen van de geldigheidsduur van een Nederlands en Europees octrooi is in vergelijking tot de prijzen die andere landen vragen, erg kostbaar. Dit betekent een belangrijk kostennadeel voor Nederlandse ondernemers in vergelijking tot hun buitenlandse concurrenten. EZ overweegt de jaartaksen te verlagen; - Billboards; voor een betere kennisuitwisseling kan gebruik worden gemaakt van elektronische publicatie van de kennis in het Europese databanksysteem van de Innovation Relay Centres (IRC). 	<p>De kennisexploitatiekaart verschijnt eind 2003.</p> <p>Het expertisenetwerk gaat eind 2003 van start.</p>

Acties	Acties nader belicht	Status
<p>2. Stimuleren van programmatische R&D-samenwerking op zwaartepunten</p>	<p>Dit traject is gericht op het versterken van de samenhang in de inzet van de middelen voor het stimuleren van programmatische samenwerking in R&D. Hiermee wordt beoogd middelen strategischer in te kunnen zetten op zwaartepunten.</p> <p>De volgende uitgangspunten zijn van belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meerwaarde door samenhang; bij het creëren van samenhang staan flexibiliteit, transparantie en behoud van kwaliteit van het instrumentarium voorop; - Krachtige organisatie; via een regiefunctie wordt allereerst een koppeling gelegd tussen het faciliterende karakter van het verkenningsproces en het programmatisch instrumentarium. De regiefunctie wordt vervolgens doorgevoerd over het gehele instrumentarium; - Meerwaarde door samenwerking; bij de vormgeving van dit proces zal gebruik worden gemaakt van de expertise die is opgebouwd met de bestaande instrumenten; - In dit proces zal extra aandacht worden gegeven aan vorming van publiek-private onderzoeksnetwerken, zwaartepuntvorming en taakverdeling in de kennisinfrastructuur, kennisoverdracht door verspreiding en mobiliteit van onderzoekers, en verankering van de onderzoeksnetwerken. 	<p>Het Innovatieplatform wordt advies gevraagd over hoe meer samenhang te creëren in de programmatische R&D-samenwerking.</p>
<p>Een professioneel proces van innovatieverkenningen</p>	<p>Innovatieverkenningen zijn bedoeld om het proces te organiseren waarmee nieuwe zwaartepunten en nieuwe innovatiegebieden ontdekt en vervolgens geselecteerd dienen te worden. Het hart van de innovatieverkenningen wordt gevormd door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dynamo: het dynamisch monitoringsysteem om veelbelovende innovatiegebieden op te sporen; - Sleutel: de methode om een systematische selectie toe te passen welke innovatiegebieden zich kunnen ontwikkelen tot zwaartepunten. 	<p>Verkenningenproces is een dynamische tool en zal periodiek informatie verschaffen.</p>

Acties	Acties nader belicht	Status
<p>3. Aansluiten bij internationale kennisclusters</p>	<p>Aan de volgende acties wordt gedacht om internationale R&D-samenwerking en kennisoverdracht te bevorderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorlichtingstraject -voor zowel generieke als specifieke technologie thema's- gericht op het stimuleren van Nederlandse deelname in de nieuwe instrumenten van het zesde Kaderprogramma (KP6) van de Europese Unie, te weten Networks of Excellence en Integrated projects, - Betrekken van Nederlandse onderzoekers en het bedrijfsleven bij de nieuwe instrumenten van KP6 en de specifieke KP6-onderzoeksthema's; - Onderdelen van de publieke kennisinfrastructuur worden aangemoedigd om zich internationaal te doen gelden zoals bijv. de Technologische Topinstituten, dit om de nationaal opgebouwde topositie internationaal verder uit te bouwen; - Er zijn extra financieringsmogelijkheden gecreëerd voor Bsik-projecten indien deze aansluiten bij de doelstellingen van een project of programma van KP6; - Openstellen nationaal instrumentarium, al dan niet met ondersteuning van ERA-NET. 	
<p>4. Integrale inzet bij gemaakte keuzes</p> <p>ICT</p>	<p>Via ICES/KIS-3 'Bsik' is er een aanzienlijke financiële impuls beschikbaar.</p> <p>Rond de jaarwisseling komt de Rijksbrede ICT-beleidsagenda uit. Onderdeel hiervan is de in het voorjaar 2004 uit te brengen nota over ICT als sleuteltechnologie. Het fundament voor dit beleid wordt gevormd door de kennisimpuls die eind 2003 met Bsik moet worden gehonoreerd. De belangrijkste onderdelen van de agenda voor ICT als sleuteltechnologie zullen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het koppelen van toepassingsdomeinen aan de gekozen ICT-zwaartepunten; - Zorgen voor structurele versterking van en strategische concentraties binnen het ICT-onderzoek aan TU's en algemene universiteiten; - Verwerven van een aansprekende positie op strategische ICT-kennisdomeinen (de ICT-zwaartepunten) in de European Research Area; 	<p>In november 2003 vindt de besluitvorming van de toedeling van de Bsik-gelden naar de thema's plaats.</p> <p>Rijksbrede ICT-agenda en nota over ICT als sleuteltechnologie verschijnen in 2004.</p>

² De basis: ICT-kennisimpuls middels Bsik op voor Nederland strategische kennisdomeinen als: embedded systems, multimedia, netwerken/ grids, informatica en breedbandtechnologie.

Acties	Acties nader belicht	Status
<p>Life sciences</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het internationaal uitstralen van deze Nederlandse sterktes op gebied van ICT-innovatie; - Verbreding van ICT-innovatie naar het MKB. <p>Het onlangs ingestelde ICT-Forum (samengesteld uit vertegenwoordigers van bedrijfsleven en kennisinstellingen) zal bij het verwezenlijken van al deze doelstellingen een belangrijke rol vervullen.</p> <p>Het Actieplan life sciences wordt in het najaar 2003 uitgebracht. Belangrijke beleidsopties hierin zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voortzetten van de activiteiten gericht op nieuw ondernemerschap (link met TechnoPartner); - Voortzetten en eventueel versterken van genomics-initiatief onder leiding van het Regie-orgaan Genomics; - Verbetering van het level playing field door vereenvoudigen uitvoering van de betrokken wetgeving, verbeteren van de efficiency van de besluitvormingsprocessen (vergunningverleningsprocedure voor biotechnologisch onderzoek) en proactieve opstelling bij ontwikkeling Europese regelgeving op dit gebied; - Aanpak van een interdepartementaal afgestemde strategie voor communicatie over biotechnologie (één visie en aanbod transparante informatie); - Monitoren vraag en aanbod human capital en zonodig inzet van gericht stimuleringsbeleid; - Stimulering inzet privaat risicokapitaal voor life sciences (link met TechnoPartner); - Verbeteren internationaal netwerk voor technologische en commerciële samenwerking, inclusief de acquisitie van buitenlandse life sciences bedrijven naar Nederland. 	<p>Actieplan life sciences verschijnt in het najaar 2003.</p>
<p>Nanotechnologie en katalyse</p>	<p>Onderzoeksimpulsen nanotechnologie en katalyse. Eind 2003 worden de Bsik-gelden toegewezen: EZ treedt actief op als aanjager op onder andere de gebieden katalyse en nanotechnologie.</p>	<p>Zie status bij actie: integrale inzet bij gemaakte keuzes.</p>

Colofon

De Innovatiebrief "In actie voor innovatie" is een uitgave van het Ministerie van Economische Zaken. Deze brief is aangeboden aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

Oktober 2003

Meerdere exemplaren van de Innovatiebrief zijn te bestellen via 0800-6463951 of via www.ez.nl

Publicatienummers:

Deel I "In actie voor innovatie" 03 DC 03

Deel II "Analyse van de Nederlandse innovatiepositie" 03 DC 04

Deel III "Uitwerking van de oplossingsrichtingen" 03 DC 05

I N N O V A T I E

